

TE MIDDEN VAN DIEREN EN ENGELN

Vasten 2021 met de heilige Teresa van Ávila

Aswoensdag opende de route die ons zal leiden naar de viering van Pasen 2021. Als eerste stap dompelt deze vastenzondag ons onder in het hart van een onontkoombare realiteit van geestelijk leven: verleiding en geestelijke oorlogvoering. Het evangelie en de lezing van de tweede verblijven van het kasteel van de heilige Teresa van Avila zullen onze gidsen zijn.

1. Mc 1, 12-15 : Jezus wordt bekoord in de woestijn

Het Evangelie van deze zondag staat vooraan in het Marcusevangelie. Het is kort en nuchter. Dit brengt ons al in het vastenproces: een roep om eenvoud, tevreden zijn met weinig, maar ons voeden in de diepte. Onze verleiding op deze zondag, die ons doet mediteren over de ervaring met verleiding, zal misschien zijn om ergens anders te willen zoeken of om «de ga-

ten op te vullen» door bijvoorbeeld de versie van de andere evangeliën (Mattheüs of Lucas) te vergelijken. Maar dit zou voorbijgaan aan de rijkdom van deze nuchterheid. Maar als dit evangelie op deze manier aan ons wordt gegeven, is dit omdat het ons aldus kan voeden.

Meteen daarna dreef de Geest hem de woestijn in. Veertig dagen bleef hij in de woestijn, waar hij door Satan op de proef werd gesteld. Hij leefde er te midden van de wilde dieren, en de engelen zorgden voor hem. Nadat Johannes gevangen was genomen, ging Jezus naar Galilea, waar hij Gods goede nieuws verkondigde. Dit was wat hij zei: “De tijd is aangebroken, het koninkrijk van God is nabij: kom tot inkeer en hecht geloof aan dit goede nieuws.”

Jezus’ beproeving in de woestijn, gekadreerd door zijn doopsel en het begin van zijn prediking, vertelt ons dat verleiding deel uitmaakt van het leven in de Geest. Zelf werd hij niet gespaard. Zeggen dat de Geest Jezus de woestijn in duwde en dat hij ons daarheen duwt om hem te volgen, wil niet zeggen dat God ons onderwerpt aan verleiding (‘God verleidt niemand’ is het belangrijk om te herhalen met de Schrift, vgl. Jak. 1,13), maar die verzoeking is **een essentiële geestelijke ervaring**, zowel in contact met Satan als met

God. Dit komt tot uiting in de aanwezigheid van wilde dieren en engelen. Dit komt ook tot uiting in de Regel van de Karmel door te stellen dat «het leven van de mens op aarde een tijd van verleiding is». Spreken over de leidende Geest betekent ook zeggen dat we onze woestijn en onze beproevingen niet kiezen: onze vastenresoluties, hoe belangrijk ze ook zijn, zijn niet noodzakelijk de plaatsen waar God werkelijk voor ons zal werken. Laten we in plaats daarvan leren in te stemmen met de gevechten waarin God ons leidt!

In «de verzoeking» of «de beproeving» is er de ervaring van «bewijs» of «test». De verleiding is een volgende ervaring die komt om te bevestigen, om blijk te geven van de eerder ontvangen genade. Jezus wordt na zijn doop de woestijn in gedreven. In het boek der Verblijven, spreekt de Madre erover, niet aan het begin van haar werk, maar in de tweede verblijven. De verleiding wordt soms ervaren als een regressie. Het is vaak het tegenovergestelde! Door meer met God in het leven te komen, wordt u kwetsbaarder voor aanvallen van de boze. Als de Heilige Geest erbij betrokken raakt, lijken de zaken minder goed te gaan: er moeten andere oriëntatiepunten worden gevonden, een grotere authenticiteit van het leven vertaalt zich in een grotere kwetsbaarheid.

«Hij leefde tussen wilde dieren en de engelen dienden hem.» Marcus doet ons kijken naar Jezus die de verleiding overwint. In navolging van de kerkvaders is het goed om te herhalen dat zijn overwinning de onze is, om uiteraard altijd meer en meer in ons leven te worden verwelkomd. Maar dit is geen overwinning die we alleen zouden behalen. De kerkvaders bevestigen dat «*al onze verzoeken door Christus werden aanvaard*». Wat een bemoediging te weten dat niet een van hen niet kan worden overwonnen! In feite komt in het Evangelie na de bekering voor Jezus de tijd van de verkondiging van het Koninkrijk en de roep tot bekering. De verleiding doorstaan is de vrucht van genade. Het sterkt ons en moedigt ons aan. De vastentijd is daarom een bevoorrechte sterkende tijd tijdens het liturgische jaar. Omgekeerd is er geen authentieke

evangelische getuigenis die niet doorheen het vuur van de beproeving is gegaan, die de kracht van de genade niet heeft ervaren in de machteloosheid van zijn eigen kracht. Dit is wat er wordt aangekondigd: de overwinning van de genade! De diepe verzoeking bestaat uit, ofwel te wanhopen aan de genade (door te stoppen onderweg of door terug te keren), ofwel te willen overwinnen zonder de genade.

Laten we tot slot enkele aspecten van de ervaring van verleiding onderstrepen. «Hij leefde tussen wilde dieren, en de engelen dienden hem.» Uit dit vers komt een opmerkelijke en wenselijke harmonie naar voren die iets paradijselijk heeft. De wilde beesten zijn evenwel niet verdwenen. De inzet van verleiding is er om beter engelen van beesten te kunnen onderscheiden. «Wie de engel wil zijn, is het beest!» is een grote verleiding voor iedereen die zich vurig, maar vaak ook blind, wil engageren in het spirituele leven. Het feit dat de wilde beesten op afstand worden gehouden, betekent ook dat het doorstaan van verleidingen niet noodzakelijk ook betekent dat de verleidingen verdwijnen, maar dat je je bewust bent van hun bestaan en weet hoe je ze weg kunt houden. Mooie les in spirituele helderheid en dus nederigheid! Deze harmonie vraagt ook om zachtheid. Die zachtmoedigheid is geen slapheid, maar het overwinnen van onze hardheid, die van onze aanmatiging te overwinnen zonder de Heer, die van onze minachting van anderen. Harmonie heeft dus een relationele dimensie. Die komt voort uit iemand die zijn zwakheid heeft ervaren en die door genade is getransformeerd.

2. “ Ach Jezus ! Hoe gaan de duivels hier tekeer! “Het onderricht van de tweede verblijven.

De tweede verblijven van de Madre bestaan uit één hoofdstuk vanwege dit onderwerp “ze heeft er elders al over gesproken”. Haar onderricht is veelzijdig en geconcentreerd. Laten we er een paar verhaallijnen onderstrepen. Het belangrijkste is de zaken duidelijk te stellen om geen misvattingen omtrent de ervaring van verleiding te creëren. De Heer zoeken bestaat vooreerst uit het willen volbrengen van de wil van de Heer en niet uit het zoeken van persoonlijke troost. Daarin ligt de fundamentele kwestie van de bekering die zich vaak manifesteert als

ik verkeerde doelen heb. Het is dan de gelegenheid om mijn hart te zuiveren met betrekking tot dit doel: kiezen en opnieuw kiezen om de wil van de Heer te doen. Iets anders willen is in feite God willen bevelen. Teresa roept over deze fout uit (IB II 7-8):

Het is me wat moois ! Aan duizend moeilijkheden en onvolmaaktheden zijn we nog ten prooi. De deugden kunnen nog niet eens lopen, ze ontluiken nauwelijks. En, geve God dat ze reeds ontloken zijn. Toch schamen we ons niet genietingen te verlangen in het gebed en over dorheden ons beklag te doen! Dat zij nooit het geval bij jullie, zusters. Omhels het kruis dat je Bruidegom gedragen heeft. Begrijp dat dit je grote taak is. Dat wie het meest kan lijden ook meer lijde voor Hem. Ze zal meer bevrijd zijn. Al het overige is bijzaak. Wordt het je door de Heer gegeven, wees Hem dan erg dankbaar.

Je meent dat je besloten bent de uiterlijke moeilijkheden het hoofd te bieden wanneer God je innerlijk vertroetelt. Zijne Majesteit weet wel beter dan wij. Hij weet wat ons past. We hoeven Hem niet aan te raden wat Hij ons dient te geven. Met reden kan Hij zeggen dat we niet weten wat we vragen. Wie begint met het gebed (vergeet dit niet want het is erg belangrijk) mag alleen de pretentie hebben te besluiten tot – en zich zo zorgvuldig mogelijk voor te bereiden om – zijn wil gelijkvormig te maken aan die van God. En, zoals ik verder zal zeggen, wees ervan overtuigd, de hoogste volmaaktheid die in het geestelijk leven te bereiken valt, bestaat daarin. Je zult van de Heer meer ontvangen naarmate je dit volmaakter nakomt.

Op dit ruige pad, maar waarvan de route zeker is, moedigt de Madre ons aan en adviseert ons. Zij nodigt ons vooral uit om op de genade van de Heer te steunen. «Zonder hem kunnen we niets». Plots mogen onze valpartijen ons niet bovenmatig meer neerslachtig stemmen. Ze zijn een kans om dit evangelische adagium te verifiëren en ons beter te leren kennen.

“Gebeurt het dat je valt, wees dan niet ontmoedigd. Geef de inspanning om vooruit te komen niet op. God zal zelfs die val ten goede leiden. Wie tegengif verkoopt begint met vergif te drinken om de degelijkheid van zijn waar te bewijzen. Al volstond het maar om ons onze ellende te laten zien en het grote nadeel van de verdeeldheid waarin we leven, het kennen van de strijd die we bij deze aanvallen om de ingekeerdheid te hervinden te voeren hebben, zou al heel veel zijn.”

Teresa adviseert “goed gezelschap”, dat wil zeggen dat van mensen wiens omgang ons stimuleert op het pad van het spirituele leven. Ze adviseert ook voorzichtigheid: vermijd slechte gelegenheden.

6. Ach Heer ! Uw hulp is hier nodig. Zonder haar zijn we tot niets in staat. Laat in uw barmhartigheid niet toe dat deze ziel bedrogen wordt en aangezet om op te geven waaraan ze begon. Verlicht haar zo dat ze kan inzien hoe heel haar geluk ervan afhangt en ze slecht gezelschap vermijdt. Omgaan echter met mensen die over dit alles spreken, niet uitsluitend diegenen opzoeken die men in dezelfde verblijven aantreft, maar de anderen van wie men weet dat ze reeds veel dieper zijn doorgedrongen, is iets geweldigs. Zij zullen waarlijk een grote hulp zijn voor de

1. Theriac is een beroemd antigif dat Pompeius naar Rome heeft gebracht.

ziel. Hun gesprekken kunnen ertoe aanzetten haar mee te nemen naar dáár, waar zij reeds zijn. Laat je nooit overwinnen, denk daar voortdurend aan. Als de duivel merkt dat je vastbesloten bent liever het leven, de rust en al wat hij biedt te verliezen dan weer naar de eerste verblijven terug te keren, laat hij je vlugger los. Gedraag je mannelijk, maar niet als een van die, die zich plat op hun buik wierpen om te drinken toen ze ten strijde trokken, ik weet niet meer tegen wie. Toon je overtuiging. Je trekt ten aanval tegen alle duivels en er zijn geen betere wapens dan die van het kruis.

Ten slotte nodigt ze uit tot moed en doorzettingsvermogen.

10. In het begin, zei ik je, dat ik reeds schreef, hoe je de verwarringen die de duivel hier sticht moet aanpakken. En dat het er niet om gaat zich aanvankelijk met geweld tot inkeer te dwingen, maar het te doen met zachtheid opdat het langer zou duren. Ik ga er dus hier niet verder op in. Ik haal alleen aan, dat het volgens mij erg belangrijk is, mensen met ervaring te raadplegen. Want, moet je met noodzakelijke dingen bezig zijn, dan ga je menen sterk te falen. Maar daar dit niet gebeurt om het gebed te verlaten, zal de Heer voor ons alles ten goede leiden, zelfs al vinden we niemand die ons onderricht. Immers tegen dit kwaad, namelijk het opgeven van het gebed, bestaat geen ander hulpmiddel dan te herbeginnen. Anders gaat men elke dag een weinig verder verloren. En daarbij, geve God dat men het inziet.

3. Ga doorheen de bekoringen doorheen de hele vastentijd. Waar staan we ?

Het evangelie van de eerste zondag van de vasten en de tekst van de tweede verblijven van de heilige Teresa laten ons zien hoe te leven, waar iedereen die meer aandacht wil hebben voor de spirituele realiteit, mee wordt geconfronteerd: de spirituele oorlogvoering en de ervaring met de bekoring. Ze benadrukken vooral wat er op het spel staat: dieper kiezen, dat wil zeggen - concreter in ons leven kiezen voor de wil van de Heer. De vele verleidingen van ons leven helpen ons inderdaad om onze reacties op de oproep van de Heer nauwkeuriger te onderscheiden. We hebben verschillende tips verzameld om deze verleidingen te doorstaan. Aswoensdag gaf drie bevoorrechte gebieden om de vastentijd te beleven: gebed, vasten en aalmoezen. In wezen vinden we ze terug doorheen de realiteit van de verleiding. Dit nodigt ons uit om meer op de Heer te vertrouwen en de keuze van God te maken zonder ontmoediging of aanmatiging. Teresa adviseert hiervoor om het pad van meditatie te verdiepen. Het liturgisch gebed van deze zondag doet ons ook vragen «gedurende deze vastenperiode vooruitgang te boeken in de kennis van Jezus Christus en ons open te stellen voor zijn licht door een steeds trouwer leven». De vasten, waartoe de Madre uitnodigt, is die van onze spirituele vertroosting. Het gaat er niet om dat u uw persoonlijke comfort kiest, maar dat u Gods wil wilt doen. Verleiding is ook een kans om elkaar te steunen. Het zijn de aalmoezen van wederzijdse steun. Laten we dat niet vergeten. Mediteren over verleiding is vooral de bevestiging dat Christus de verleidingen overwint omdat hij zelf in de woestijn werd «belaagd». In het Evangelie van Marcus vinden we deze realiteit in de scène van Gethsemane (Mc. 14:38). De overwinning van Christus is die van zijn paasmysterie. In de vastentijd gaat het erom er beter in te geloven en het vollediger te verwelkomen. Zijn overwinning gaat ons vooraf!

Br. Guillaume Dehorter (klooster van Avon)

Gebed voor elke dag van de week – Week 1

* De gepagineerde citaten zijn afkomstig uit de Complete Works DDB, vertaling door Marcelle Auclair

« Saint Pierre, 1er pape » Rubens

Maandag 22 februari: De Stoel van Petrus:

« Gij zijt Petrus; en op deze steenrots zal Ik mijn Kerk bouwen en de poorten der hel zullen haar niet overweldigen. » Mt 16, 18

« En allemaal samen, gewijd aan het gebed voor de verdedigers van de kerk, voor de predikers en de theologen die haar rechten handhaven, zouden wij in de mate van het mogelijke, die Heer, zo verdrukt door hen aan wie Hij zoveel goed deed, kunnen bijstaan. » *Weg van volmaaktheid 1, 2 p.55.*

Ik bid vandaag voor paus Franciscus, voor zijn medewerkers, voor de bisschoppen en theologen, voor de hele Kerk.

Dinsdag 23 februari: Abba

« Gij moet daarom zo bidden: Onze Vader die in de hemel zijt... » Mt 6, 9

« Denk je dat het voor een verstrooide ziel van weinig betekenis is deze waarheid te begrijpen en te zien dat ze niet naar de hemel hoeft te gaan om tot haar eeuwige Vader te spreken...? Ze mag tot Hem spreken in grote nederigheid zoals tot een vader. Ze mag Hem haar noden toevertrouwen en tegenover Hem haar leed uitspreken. » *Weg van volmaaktheid 28, 2 p.181.*

Vader, u bent gezegend, in uw liefde wilde u ons tot uw kinderen maken. Zie het lijden van zoveel mensen die getroffen zijn door de pandemie, Vader, kom ons te hulp.

Woensdag 24 februari: Een gegeven leven

« En God zag wat zij deden; Hij zag hoe zij terugkwamen van hun heilloze wegen. En God kreeg spijt, dat Hij hen met dat onheil bedreigd had. Hij bracht het niet ten uitvoer. » Jona 3, 10

« Het voorbije leven en Gods oneindig grote barmhartigheid, komen haar nu helder voor de geest...Ze ziet hoe ze de hel verdient maar hoe ze tot straf hemelse heerlijkheid ontvangt. Ze is geheel en al lofprijzing tot God. Gezegend, mijn Heer, U die mij, vuile modderpoel, tot helder water maakte, zo zelfs dat het op uw tafel mag dienen!. » *Het boek van mijn Leven, 19, 2. P.197*

Wek, Heer, mijn verlangen om Uw wegen te bewandelen, geef mij de genade om mij af te wenden van datgene wat mij belemmert om edelmoedig verder te gaan.

Donderdag 25 februari: Zijn geloof versterken

« Vraagt en u zal gegeven worden; zoekt en ge zult vinden; klopt en er zal worden opengedaan. » Mt 7, 7

« “Vraag en je zult verkrijgen”. Indien je niet gelooft wat Zijne Majesteit zegt in verscheidene passages van zijn evangelie, dan zie ik er ook het nut niet van in, zusters, mijn hoofd er over te breken door het te herhalen. Ik voeg er nog aan toe dat zij die nog twifelen, niet veel op het spel zetten door het te proberen. » *Weg van volmaaktheid 23, 6 p.165.*

Heer, help mijn klein geloof.

Vrijdag 26 februari: Dien Hem

« En als de boosdoener zich bekeert van de zonden die hij gedaan heeft en naar recht en wet handelt, dan blijft hij in leven. » Ez 18, 27

« ...men ziet dan hoeveel de ziel wint door in zo'n goed gezelschap te vertoeven. De Heer maakt haar zeer vastberaden, zodat ze niet ophoudt Hem te dienen en haar goede voornemens trouw te blijven. » 7° Verblijven 4, 2 p.256.

Welk voornemen zal ik vandaag in het licht van het Woord maken?

Zaterdag 27 februari: Onvoorwaardelijk beminnen

« Maar Ik zeg u: Bemint uw vijanden en bidt voor wie u vervolgen, opdat gij kinderen moogt worden van uw Vader in de hemel,... » Mt 5, 44

« 'Vraag de Heer je deze naastenliefde volmaakt te geven. En laat dan Zijne Majesteit begaan. Hij zal je meer schenken dan je kunt verlangen, op voorwaarde dat je je inzet en dat je die liefde nastreeft zoveel je maar kunt.. » 5° Demeure 3, 12 p. 943

Vergeef, Heer, de hardheid van mijn hart en geef me de genade van het ware medelijden.

